

مصاحبه خبرنگار بخش فارسی رادیو بی بی سی با

آقای دکتر ابراهیم یزدی ۷۴/۰۵/۰۹

س ۱- در کنفرانس امروز گذشته از تأمین امنیت اجتماعات نهضت آزادی، شما چه شرایط دیگری را مطرح

کردید؟

ج- باید عرض کنم که ما صرفاً امنیت اجتماعات نهضت آزادی را مطرح نکردیم. بلکه مطالب ما اساسی تر و وسیعتر از این است. و آن این است که چون اعضای کمیسیون ماده ۱۰ اعلام کرده بودند که فعالیت احزاب سیاسی علی‌الاصول آزاد است، بیان ما این بود که این آزادی‌ها بدون امنیت معنا ندارد، نه تنها فعالیت احزاب بلکه مطبوعات و تجمعات همه باید امنیت داشته باشند. آزادی بدون امنیت معنا ندارد. ما شاهد این هستیم که تجمعات حتی غیرسیاسی در دانشگاه‌ها با حمله افراد غیرمسئول به هم زده می‌شود، سخنران مجروح می‌شود. یا در مورد برگزاری مراسم شادروان مرحوم بازرگان ما شاهد این هستیم که برگزارکنندگان مورد ضرب و شتم قرار می‌گیرند، آنها را از کار برکنار می‌کنند. یک کتابفروشی را در زنجان* به دستور اداره اماکن در ظرف ۲۴ ساعت تعطیل کردند. بنابراین کافی نیست که بگویند برگزاری مراسم ختم برای آقای مهندس بازرگان آزاد است ولی اگر کسی این مراسم را برگزار کند او را از حقوق اجتماعی محروم کنند. خلاصه مطلبی که ما امروز در کنفرانس مطبوعاتی گفتیم عبارت از این بود که امنیت برای اجتماعات و برای فعالیت‌ها باید از طرف دولت تضمین و تأمین بشود.

س ۲- گذشته از تأمین امنیت اجتماعی شما چه شرایط دیگری را خواستید؟

ج: شرایطی که ما می‌خواهیم تنها برای خودمان یعنی نهضت آزادی نیست. بلکه طبق اصول فصل پنجم قانون اساسی که می‌گوید حاکمیت حق مردم است، مردم باید از طریق انتخابات آزاد مسئولین مملکت را انتخاب کنند؛ نهادهای مختلف و قوای ناشی از آن را انتخاب کنند؛ اما بدون اجرای تمام و کمال اصول فصل سوم، که ناظر بر حقوق و آزادی‌های سیاسی مردم است نمی‌توان یک انتخابات آزاد داشت. بنابراین ما می‌گوییم باید تمام شرایط، تمام آن چیزی که در اصول فصل سوم قانون اساسی از قبیل آزادی احزاب؛ آزادی مطبوعات، منع تفتیش عقاید و بازداشت‌های غیرقانونی، تمام اینها باید رعایت شوند، آزادی‌های سیاسی تأمین شوند. انتخابات آزاد تنها در یک چنین جامعه‌ای امکان‌پذیر است بدون تحقق این شرایط انتخابات آزاد معنا ندارد.

س ۳- با توجه به شرایطی که مطرح می‌کنید به نظر می‌رسد که دولت نمی‌تواند یا نمی‌خواهد این شرایط را

برآورده کند در این صورت آیا این زمینه‌ای است که شما از شرکت در انتخابات خودداری کنید؟

ج - مثل هر حزب سیاسی اولین وظیفه و عمده‌ترین وظیفه سیاسی ما این است که در انتخابات شرکت کنیم. ولی شرکت در انتخابات هنگامی میسر است که آزادی‌های اساسی تأمین شده باشد و تا آنجا که مربوط به خود نهضت آزادی می‌شود ما خواستار این هستیم که روزنامه‌ای را که داشتیم آزاد شود. به ما

اجازه دهند از ساختمان نهضت که به خود نهضت متعلق است استفاده نکنیم. دولت باید رسماً اعلام کند که هیچ کس را حق ندارند به عنوان این که عضو نهضت آزادی است از ادامه تحصیل در دانشگاه محروم کنند یا مانع ادامه کسب و کار او شوند، یا از ادارات بیرون کنند. دولت باید صراحتاً اینها را اعلام کند. حالا آیا می‌تواند، می‌خواهد یا نمی‌خواهد ما در مقامی نیستیم که قضاوت کنیم. ما اینها را از دولت مطالبه می‌کنیم و دولت به عنوان کسی که در مقابل افکار عمومی مردم مسئول است و کسی است که در برابر مجلس و ملت به قانون اساسی سوگند خورده، به کتاب خدا سوگند خورده که از قانون اساسی حراست کند و به آن وفادار بماند و از حقوق ملت دفاع کند، این دولت است که باید این کارها را انجام دهد.

س۴- آقای دکتر در مصاحبه مطبوعاتی که امروز داشتید ظاهراً با امنیت برگزار شده و مزاحمتی شما نداشتید این به معنی این است که دولت آماده است زمینه برای فعالیت به شما بدهد؟ و اگر این طور است آیا شما حاضر هستید که در انتخابات شرکت کنید یا نه؟

ج- خوب، ما امیدوار هستیم که این رویه ادامه پیدا کند و نه تنها امنیت این نوع کنفرانس‌ها تأمین شود بلکه همان طور که عرض کردم این کنفرانس در منزل شخصی آقای دکتر سحابی برگزار شده است ما امیدوار هستیم که بتوانیم چنین کنفرانس‌هایی را و جمععاتی بزرگتر از این را در محل خود نهضت برگزار کنیم. ما تا آن موقع فاصله داریم، هنوز دولت در این زمینه قدمی برداشته است.

س۵- نظرتان راجع به اختیاراتی که به شورای نگهبان داده شده مثل بررسی صلاحیت نامزدهای انتخابات قبل از انتخابات چیست؟

ج- ما در بیانیه‌های گذشته این مسئله را کاملاً توضیح دادیم نظیر بیانیه نهضت آزادی تحت عنوان میزان رأی مردم است. معتقدیم که حق حاکمیت ملت به این معنا است که تشخیص صلاحیت کاندیداها با خود مردم است. در واقع این موکلین هستند که باید تشخیص دهند و کیلی که می‌خواهند انتخاب بکنند صلاحیت دارد یا ندارد، واگذاری این امر به قضاوت اعضای شورای نگهبان خلاف حق حاکمیت ملت است و در تعارض با آن می‌باشد.

س۶- همین ۱۰ یا ۱۱ روز پیش بود که یکی از مقامات دولت گفت با وجود اینکه احزاب سیاسی اجتماعی نیاز به کسب مجوز برای فعالیت ندارند نهضت آزادی حق فعالیت سیاسی ندارد و بالاخره این طور معلوم می‌شود که نهضت آزادی می‌تواند فعالیت کند یا نه؟

ج- ما در کنفرانس مطبوعاتی امروز به این مسئله جواب دادیم و گفتیم و بارها گفته‌ایم و تکرار می‌کنیم که هیچ مقامی حق ندارد فعالیت حزبی را مجاز بداند یا نداند. تشخیص اینکه حزبی اجازه دارد که به فعالیت خود ادامه دهد یا ندهد با قانون است. قانون احزاب چنین مقرر داشته است که اگر کمیسیون ماده ۱۰ در تشخیص خود مبنی به این که یک حزب سیاسی از مقررات ماده ۱۶ قانون مرتکب تخلفاتی شده و قانون را زیر پا گذاشته است یا اقداماتی کرده که محل نظم اجتماعی می‌باشد کمیسیون می‌بایستی بر طبق ماده ۱۷ قانون احزاب پرونده آن حزب را به دادگاه بفرستد و دادگاه صالحه با حضور هیأت منصفه و به طور علنی به پرونده فعالیت حزب بر طبق اصل ۱۶۸ قانون اساسی رسیدگی کند و اگر دادگاه رأی داد که یک حزب متوقف شود یا حزب منحل شود و حق فعالیت نداشته باشد تنها در این صورت است که می‌توان گفت آن حزب حق ندارد. کمیسیون ماده ۱۰ چه به صورت جمعی و چه فردی حق ندارد بگوید نهضت آزادی مجاز به فعالیت نیست. سخن اینان بر خلاف قانون است. بنابراین نهضت آزادی به فعالیت خود کماکان ادامه خواهد داد.